

**"ЭЧМИАДЗИН"  
ОФИЦИАЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ  
ЭЧМИАДЗИНСКОГО КАТОЛИКОСАТА**

**ПАТРИАРШИЕ ЭНЦИКЛИКИ И БЛАГОСЛОВЕНИЯ**

|                                                                                                                          |   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Энциклика Его Святейшества Гарегина II, Католикоса всеармян, по случаю 20-летия открытия заново Арцахской епархии.....   | 3 |
| Благословение Его Святейшества Гарегина II, Католикоса всех армян, Эчмиадзинского женского богомольного объединения..... | 6 |

**ОФИЦИАЛЬНОЕ**

|                                                                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Католикос всех армян дал аудиенцию послу Российской Федерации.....                                                 | 8  |
| Церемония освящения духовно-просветительского центра "Гарегин I" в Первопрестольном Святом Эчмиадзине.....         | 8  |
| Католикос всеармян дал аудиенцию главному министру Сингапура.....                                                  | 9  |
| Католикос всеармян дал аудиенцию мэру города Арнувилье Конес.....                                                  | 10 |
| Послание Католикоса всех армян по поводу Дня независимости РА.....                                                 | 11 |
| Освящение матенадарана "Ваче и Тамар Манукян" в Первопрестольном Святом Эчмиадзине.....                            | 11 |
| Католикос всеармян вручил орден "Святой Григорий Просветитель" Бабкену и Анаит Мкрян.....                          | 12 |
| Заявление Верховного духовного совета по поводу процесса нормализации армяно-турецких отношений.....               | 14 |
| Праздничные мероприятия с участием Католикоса всех армян по случаю 20-летия открытия заново Арцахской епархии..... | 15 |

**ПРОПОВЕДИ**

|                                                                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Проповедь Преподобного иеромонаха Егиа Хачатряна в Кафедральном соборе Первопрестольного Святого Эчмиадзина на Святой Литургии..... | 17 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**РЕЛИГИОЗНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ**

|                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ВЫСОКОПРЕОСВЯЩЕННЫЙ АРХИЕПИСКОП АКОБ ГЛНЧЯН – Несколько вопросов христианской эсхатологии..... | 20 |
| ДИАКОН АРТУР САРГСЯН – Проповедь Иоанна Крестителя.....                                        | 32 |

**ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ**

|                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| АШХЕН ГРИГОРЯН – Евагрий Понтийский в армянских источниках.....                                | 44 |
| ДИАКОН СЕЙРАН КАЗАРЯН - Общие признаки шараканов "Мецапусцэ" ("Величание").....                | 51 |
| ДОНАРА КАРАПЕТЯН – 550-летний юбилей первого труда Амирдовлата Амасиаци "Учение медицины"..... | 62 |
| ХАЧИК БАДИКЯН – Маштоц армянской песни и годы его учения в академии.....                       | 74 |
| АМО СУКИАСЯН, ЛУСИНЕ ТУМАНЯН - Новонайденные документы об Ованесе Туманяне.....                | 85 |

**СООБЩЕНИЯ**

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ИЕРОМОНАХ СААК ШАКАРЯН – Хотин.....                                                      | 94  |
| ПИРУЗ МНАЦАКАНЯН – Об одной армянской рукописи, хранящейся в Варшаве.....                | 100 |
| ИЕРОМОНАХ ВАРДАН НАВАСАРДЯН – Христианские ценности-опоры национального образования..... | 105 |

**РЕЦЕНЗИИ. БИБЛИОГРАФИЯ**

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| ГЕВОРГ ТЕР-ВАРДАНЯН – Печатники и рукописцы истории дома Арицруни..... | 110 |
|------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Краткие церковные новости..... | 136 |
|--------------------------------|-----|

“ETCHMIADZIN”  
OFFICIAL MONTHLY REVIEW OF  
HOLY ETCHMIADZIN

**PONTIFICAL ENCYCLICALS AND LETTERS OF BLESSING**

|                                                                                                                                                                          |   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the 20 <sup>th</sup> anniversary of the re-opening of the Diocese of Artsakh..... | 3 |
| Letter of Blessing of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the Union of Devout Women of Holy Etchmiadzin.....                                        | 6 |

**PONTIFICAL AUDIENCES, COMMUNIQUEES AND EVENTS**

|                                                                                                                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Audience granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the Ambassador of the Russian Federation.....                                                   | 8  |
| Ground blessing ceremony of the “Karekin I” spiritual-educational center in the Mother See of Holy Etchmiadzin.....                                                          | 8  |
| Audience granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the Prime Minister of Singapore.....                                                            | 9  |
| Audience granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the mayor of Arnouville -lŉs-Gonesse.....                                                       | 10 |
| Message of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the Independence Day of the Republic of Armenia.....                                     | 11 |
| Foundation blessing of the “Vatche and Tamar Manoukian” Library in the Mother See of Holy Etchmiadzin.....                                                                   | 11 |
| Medal of “St. Gregory the Illuminator” granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. and Mrs. Papken and Anahid Megerian.....                      | 12 |
| Official Statement of the Supreme Spiritual Council on the process of normalization of Armenian-Turkish relations.....                                                       | 14 |
| His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians presided over the events dedicated to the 20 <sup>th</sup> anniversary of the re-opening of the Diocese of Artsakh..... | 15 |

**SERMONS**

|                                                                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| The Sermon of Rev. Fr. Yeghia Khachatryan delivered in the Cathedral of Holy Etchmiadzin during the Celebration of Divine Liturgy..... | 17 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**RELIGIOUS STUDIES**

|                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------|----|
| ARCHBISHOP HAKOB GELENJIAN – Some Issues of Christian Eschatology..... | 20 |
| DEACON ARTHUR SARKISSIAN – The Preaching of John the Baptist.....      | 32 |

**HISTORICAL AND PHILOLOGICAL STUDIES**

|                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ASHKHEN GRIGORIAN – Evagrius Ponticus in the Armenian Sources.....                                                                      | 44 |
| DEACON SEYRAN GHAZARIAN – General Characteristics of the “Magnificat” Hymns.....                                                        | 51 |
| DONARA KARAPETIAN – The 550 <sup>th</sup> Jubilee Anniversary of the First Work (“The Study of Medicine” ) of Amirdovlat of Amasia..... | 62 |
| KHACHIK BADIKIAN – The Mashtots of the Armenian Song and his Seminary Years.....                                                        | 74 |
| HAMO SOUKIASSIAN, LOUSINE TOUMANIAN – Newly Discovered Documents on Hovhannes Toumanian.....                                            | 85 |

**ESSAYS AND NOTES**

|                                                                                            |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| REV. FR. SAHAK SHAKARIAN – Khotin.....                                                     | 94  |
| PIROUZ MNATSAKANIAN – An Armenian Manuscript Preserved in Warsaw.....                      | 100 |
| REV. FR. VARDAN NAVASSARDIAN – Christian Values as a Foundation of National Education..... | 105 |

**LITERARY REVIEW**

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| GEVORG TER-VARDANIAN – Manuscripts and Editions of “The History of the House of Artsruny”..... | 110 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                        |     |
|------------------------|-----|
| Brief Church News..... | 136 |
|------------------------|-----|

## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

### ՆԱՅԲԱԴԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿՆԵՐ ՕՐՆՈՒԹԵԱՆ ԳՐԵՐ

|                                                                                                                     |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կոնդակը Արցախի թեմի վերաբացման քանամեակի կապակցությամբ.....       | 3 |
| Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնության գիրը Սուրբ Էջմիածնի կրօնասեր փիկնանց համախմբումին..... | 6 |

### ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

|                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանին.....                                                      | 8  |
| «Գաբեգին Ա» հոգևոր – կրթական կենտրոնի հոդօրհներքի արարողությունը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում.....                           | 8  |
| Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Սինգապուրի ավագ նախարարին.....                                                           | 9  |
| Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Առնոլդ լե Կոնեսի քաղաքապետին.....                                                        | 10 |
| Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ուղերձը ՆՏ անկախության փոփոխության առթիվ.....                                                     | 11 |
| «Վաչե եւ Թամար Մանուկյան» մարենադարանի հիմնօրհներք Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում.....                                         | 11 |
| Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշան հանձնեց Բաբկեն եւ Անահիպ Մկրյաններին.....                          | 12 |
| Գերագույն հոգևոր խորհրդի ժողովի հայտարարությունը հայ – թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործընթացի վերաբերյալ..... | 14 |
| Արցախի թեմի վերաբացման 20 - ամյակի միջոցառումները Վեհափառ Հայրապետի հանդիսապետությամբ.....                                 | 15 |

### ՔԱՐՈԶԽՕՍԱԿԱՆ

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Տ. Եղիա աբեղայ Խաչատրեանի քարոզը՝ խօսուած Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարում մարտուցուած Ս. Պապարագին..... | 17 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### ԿՐՕՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

|                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------|----|
| ՅԱԿՈԲԱՐՔ ԳՆՆՃԵԱՆ – Քրիստոնեական կապարածաբանության մի քանի հարցեր..... | 20 |
| ԱՐԹՈՒՐ ՍԱՐԿԱՎԱԳՍԱՐԳՍՅԱՆ – Նովիաննես Մկրտչի քարոզությունը.....         | 32 |

### ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

|                                                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ԱՇԽԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ - Եւագր Պոնտագին հայկական աղբյուրներում.....                                                | 44 |
| ՍԷՅՐԱՆ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ՂԱԶԱՐԵԱՆ – Մեծացուցե շարականների ընդհանրական յայրկանիշները.....                             | 51 |
| ԴՈՆԱՐԱ ԿԱՐԱԴԵՏՅԱՆ - Ամիրդովլաթ Ամասիացու անդրանիկ երկի՝ «Ուսումն բժշկութեան» երկի 550 - ամյա հոբելյանը..... | 62 |
| ԽԱԶԻԿ ԲԱԴԻԿՅԱՆ – Հայ երգի Մաշտոցն ու նրա ճեմարանական փարիները.....                                          | 74 |
| ՆԱՍՏ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ, ԼՈՒՍԻՆԷ ԹՈՒՄՆԵԱՆ – Նորայայտ փաստաթղթեր Յովհաննես Թումանյանի մասին.....                     | 85 |

### ՆԱԴՐՈՂՈՒՄՆԵՐ

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Տ. ՍԱՐԿԱՎԱՐՂԱՇԱԶԱՐԵԱՆ – Խոսքին.....                                                    | 94  |
| ՓԻՐՈՒԶ ՄՆՅԱԿԱՆԵԱՆ – Վարչավայում պահվող հայկական մի ձեռագրի մասին.....                  | 100 |
| Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐԵՂԱ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ – Քրիստոնեական արժեքները՝ հիմնապարտ ազգային կրթության..... | 105 |

### ԳՐԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

|                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ԳԷՈՐԳ ՏԷՐ-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ – Արծրունեաց փան պապմության փառագիրները եւ ձեռագիրները..... | 110 |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ԲԵՄ. ԼՈՒՐԵՐ..... | 136 |
|-----------------------------|-----|